

زنان و صلح مناسبت ۸ مارس از فدراسیون دموکراتیک جهانی زنان

پرویز شهریاری

برای خلق‌ها و زنان سراسر جهان، موضوع جنگ و صلح مهم‌تر از آن است که تصمیم پیرامون آن به‌نظامیان و سیاست‌مداران واگذار شود. آلبرت آینشتین در سال ۱۹۵۵ میلادی (۱۳۳۴ خورشیدی) در سخنرانی به‌مناسبت سالگرد بمباران اتمی هیروشیما و ناکازاکی بر ضرورت بسیج و به‌حرکت درآوردن مردم برای تضمین صلحی پایدار و بیش از آن ضرورت اقدام مشترک خلق‌ها در راه غلبه بر جنگ پای فشرده. آیا انسان می‌تواند به‌تنهایی برای خلع سلاح کاری از پیش برد؟ به‌سخن دیگر، انسان‌های جدا از هم، در برابر ماشین عظیم جنگی اتمی انحصارهای تسلیحاتی ناتوان هستند.

دفاع از صلح باید به‌صورت مشارکتی باشد

در گذشته، خلق‌ها و زنان در راه صلح چه به‌شکل تظاهرات گسترده ضد جنگ جهانی و چه به‌شکل اعتراض جمعی ضد استعمار و نژادپرستی تلاش مستمر داشته‌اند. کافی است به‌کنگره‌ی جهانی زنان برای مبارزه با جنگ و فاشیسم که در سال ۱۹۳۴ میلادی (۱۳۱۳ خورشیدی) به‌مناسبت بیستمین سالگرد آغاز جنگ جهانی اول و تشکیل کمیته‌ی جهانی زنان، علیه جنگ و فاشیسم تشکیل شده بود، توجه کنیم.

پس از پیروزی بر فاشیسم در ماه مه در سال ۱۹۴۵ میلادی (۱۳۲۴ خورشیدی)، امید به‌آینده‌ی بهتر و زندگی بدون جنگ گسترش یافت، آینده‌ای که

در آن فاشیسم و جنگ وجود نداشته باشد.

به این سان، رفتار فدراسیون دموکراتیک جهانی زنان، در نوامبر سال ۱۹۴۵ میلادی (۱۳۲۴ خورشیدی) به وجود آمد. زنان ضدجنگ، استبداد و استثمار دور هم جمع شدند تا آینده‌ای سرشار از پیشرفت اجتماعی، آزادی و عدالت و صلح را بنیان گذارند.

خانم «اوژنی کوتن» دانشمند فرانسوی در قطع‌نامه‌ی کنگره‌ی فدراسیون اعلام کرد:

«ما زنان سوگند یاد می‌کنیم که برای بخشیدن صلحی پایدار در جهان، که تنها ضامن خوشبختی خانواده‌های ما و بهروری فرزندانمان است، همواره مبارزه کنیم.» در ماه فوریه‌ی سال ۱۹۴۹ میلادی (۱۳۲۸ خورشیدی) «دفتر جهانی همبستگی روشن‌فکران در راه صلح» و «فدراسیون جهانی دموکراتیک زنان» از تمام خلق‌های جهان و سازمان‌های دموکراتیک جهت برگزاری کنگره‌ی جهانی هواداران صلح دعوت کرد. ششصد میلیون نفر از زنان و مردان سی و دو کشور به این فراخوان پاسخ مثبت دادند و در همان سال، کنگره‌ی جهانی هواداران صلح به وسیله‌ی «فردریک کوری» دانشمند مشهور افتتاح شد. در سال ۱۹۵۰ میلادی (۱۳۲۹ خورشیدی) میلیون‌ها زن از سراسر جهان، برای جمع‌آوری امضا در رابطه با فراخوان استکهلم بسیج شدند. پانصد میلیون امضا جمع‌آوری شد. به این سان از تکرار جنایت‌هایی چون بمباران هیروشیما و ناکازاکی جلوگیری شد.

فردریک کوری، عضو جامعه‌ی دانشمندان انرژی هسته‌ای بر اهمیت جمع‌آوری امضا برای صلح، تاکید کرد که «مغناطیس خلق‌ها و وجدان‌هاست، چونان حصار حفاظتی بتواند سیره‌ی ما را از گزند بمب اتمی حفظ کند».

پس از کنگره با ابتکار «فدراسیون دموکراتیک جهانی زنان» اقدام‌هایی به این شرح انجام گرفت.

- اجلاس جهانی زنان برای خلع سلاح، در سوئد؛
- گردهم‌آیی زنان کشورهای اروپایی در ایتالیا و اتریش؛
- گردهم‌آیی زنان کشورهای عضو پیمان ناتو برای تامین صلح در انگلستان؛
- تشکیل کمیته‌ی همبستگی جهانی با زنان و کودکان ویتنام؛

– گردهم‌آیی سازمان‌های زنان اروپا به‌خاطر بحث پیرامون مسأله‌های امنیت و همکاری در اروپا به‌جز فعالیت‌های سازمان یافته، اقدام‌های دیگر نیز به‌وسیله‌ی زنان انجام گرفت:

– شرکت فدراسیون جهانی زنان و سازمان‌های عضو آن در همه‌ی فعالیت‌های «شورای جهانی صلح»؛

– شرکت در کنفرانس‌ها و کنگره‌های جهانی، از جمله در کنگره‌های جهانی هواداران صلح در مسکو و جلسه‌ی بنیان‌گذاران مبارزه در راه صلح در ورشو. همچنین فعالیت گسترده‌ای که زنان در دومین فراخوان استکهلم در سال ۱۹۷۵ میلادی (۱۳۵۴ خورشیدی) انجام شد، تحسین‌انگیز است.

ملیون‌ها امضا با فعالیت گسترده جمع‌آوری شد و در بین هفتصد ملیون امضا، اثر انگشت و مهر و نشان هزاران هزار زن بی‌سواد نیز به‌چشم می‌خورد. در کنگره‌ی جهانی زن، که در سال ۱۹۷۵ میلادی (۱۳۵۴ خورشیدی) در شهر برس (جمهوری دموکراتیک آلمان) برگزار شد، از زنان سراسر جهان دعوت شد تا در راه تامین صلحی پایدار با فعالیت شرکت کنند.

در سمینار زنان و خلع سلاح که در سال ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ خورشیدی) در شهر وین برپا شد، بار دیگر بر لزوم فعالیت زنان در راه صلح تاکید شد. دبیر کل فدراسیون دموکراتیک جهانی زنان، از تمامی زنان دعوت کرد تا تمام نیروی خود را در جهت حل مسأله‌ی مهم زمان ما، یعنی صلح و خلع سلاح به‌کار گیرند.

امروز می‌توان ادعا کرد که جنبش جهانی صلح، بزرگ‌ترین جنبش توده‌ای عصر ما به‌حساب می‌آید. آیا این جنبش نیرومند توانسته است گام‌های نیرومند و مثبتی در جهت تامین صلح بردارد و پاسخ این پرسش را می‌توان در نمونه‌ی جنگ ویتنام پیدا کرد. مردم ویتنام توانستند یکی از بزرگ‌ترین قدرت‌های نظامی جهان، یعنی آمریکا را به‌زانو درآورند و کشورشان را آزاد کنند. بدون شک این پیروزی تاریخی با اقدام مشترک تمامی نیروهای جهانی صلح میسر شد. تجربه‌ی ویتنام نشان داد که نیروهای هوادار صلح، در صورتی که متحد و قوی باشند، بزرگ‌ترین قدرت‌های نظامی جهان هم برتری دارند.

سناتور «نینو پاستی» ژنرال سابق نیروهای ناتو به‌روشنی برآرایش تاریخی ویتنام

در رابطه با مقابله با تولید بمب نوترونی تاکید می‌کند و می‌گوید:

«تمامی مردمی که در حقیقت به حقوق بشر علاقه‌مندند، باید علیه بمب غیرانسانی نوترونی متحد شوند».

فعالیت نیروهای هوادار صلح آن چنان گسترده و فراگیر بود که کارتر رییس جمهوری پیشین آمریکا، تولید بمب نوترونی را برای مدتی به عقب انداخت.

خانم «والینا ترشکووا» معاون فدراسیون دموکراتیک جهانی زنان در جلسه‌ی ویژه‌ای که در سال ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ خورشیدی) به مناسبت خلع سلاح در مجمع عمومی سازمان ملل متحد تشکیل شد، چنین گفت:

«ما نمی‌خواهیم نسبت به آینده بدبین باشیم. معتقدیم که انسان در برابر سلاح‌هایی که خود تولید می‌کند عاجز نیست. تولید سلاح را می‌توان منع کرد. تجهیزات نظامی را می‌توان جمع‌کرد و از بین برد».

فعالیت‌هایی که زنان در زمینه‌ی منع تولید بمب نوترونی انجام داده‌اند، بسیار ثمربخش بوده است. در هلند جنبش صلح علیه بمب نوترونی توانست پارلمان آن کشور را وادار تا با اکثریتی شکننده به آمریکا و سایر عضوهای پیمان ناتو اعلام کند که با تولید سلاح نوترونی و استقرار آن در اروپا مخالف است. در آمستردام (هلند) در سال ۱۹۷۷ میلادی (۱۳۵۷ خورشیدی)، یکی از بزرگ‌ترین تظاهرات علیه جنگ برپا شد. در هلند، کشوری که خود عضو پیمان ناتو است، صد و پنجاه هزار هلندی و در بین آن‌ها زنان بسیاری فریاد برآوردند که: «بمب نوترونی را متوقف کنید».

دو سمینار جهانی زنان و خلع سلاح، که در شهر وین در سال ۱۹۷۸ تشکیل شد، معاون سازمان ملل متحد در امر توسعه‌ی اجتماعی گفت:

«دگرگونی تنها با حرف کهن نمی‌شود. ما به عمل نیازمندیم. عمل از خانواده‌ی ما آغاز می‌شود و از سخنانی که ما به کودکان خود می‌گوییم و در حرفه‌ی ما و تمامی گستره‌های زندگی ما ادامه پیدا می‌کند».